

ЗАКОН ЗА ФИСКАЛЕН СЪВЕТ И КОРЕКТИВНИ МЕХАНИЗМИ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда създаването, функциите, състава и дейността на Фискалния съвет, както и създаването и прилагането на автоматични корективни механизми по смисъла на чл. 23, ал. 3 от Закона за публичните финанси.

Чл. 2. Този закон има за цел да създаде условия за спазването на фискалните правила, заложи в Закона за публичните финанси, с оглед поддържането на устойчиви публични финанси.

Глава втора ФИСКАЛЕН СЪВЕТ

Раздел I ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

Чл. 3. Създава се Фискален съвет, наричан по-нататък „съвета”, като независим консултативен орган по въпросите на фискалното управление.

Чл. 4. Фискалният съвет има за цел:

1. независимо наблюдение и анализ на бюджетната рамка с оглед поддържане на устойчиви публични финанси;
2. повишаване на качеството на официалните макроикономически и бюджетни прогнози чрез извършване на безпристрастна оценка, основана на обективни критерии;
3. повишаване на прозрачността и информираността на обществото за фискалното управление на страната.

Чл. 5. Съветът осъществява дейността си въз основа на принципите на:

1. независимост и публичност;
2. обективност и прозрачност;
3. равнопоставеност на неговите членове.

Раздел II ДЕЙНОСТ

Чл. 6. (1) Съветът осъществява следните функции:

1. наблюдава спазването на числовите фискални правила, определени в Закона за публичните финанси, които се отнасят за сектор „Държавно управление“ и за консолидираната фискална програма;

2. изготвя мотивирано становище и препоръки относно пролетната и есенната макроикономически прогнози на министъра на финансите в срок до десет дни от публикуването им на интернет страницата на Министерството на финансите;

3. изготвя мотивирано становище и препоръки по законопроекта за държавния бюджет, по законопроектите за бюджета на държавното обществено осигуряване и за бюджета на Националната здравноосигурителна каса, по законопроектите за тяхното изменение и допълнение, както и по проекта на средносрочна бюджетна прогноза, в рамките на процедурата по съгласуване и внасяне на проекти на актове за разглеждане на заседание на Министерския съвет;

4. изготвя мотивирано становище по отчетите за изпълнението на държавния бюджет, бюджетите на държавното обществено осигуряване и останалите социално-осигурителни фондове, администрирани от Националния осигурителен институт, и бюджета на Националната здравноосигурителна каса, в рамките на процедурата по съгласуване и внасяне на проекти на актове за разглеждане на заседание на Министерския съвет;

5. изготвя и предоставя на председателя на Народното събрание мотивирано становище и препоръки по одобрените от Министерския съвет законопроекти по т. 3 и отчетите по т. 4 в срок не по-късно от 14 дни от внасянето им в Народното събрание;

6. при установяване на значително отклонение на макроикономическите прогнози от отчетните данни в рамките на период от поне четири последователни години, препоръчва на министъра на финансите предприемането на мерки за коригиране на отклонението;

7. следи за прилагането на корективните механизми по чл. 23, ал. 3 от Закона за публичните финанси, като изготвя мотивирано становище за:

а) наличието на значително отклонение от средносрочната бюджетна цел за структурния дефицит или от стъпката за нейното постигане и необходимостта от задействане на корективните механизми;

б) корективния план и неговото изпълнение;

8. изготвя мотивирано становище за наличието и прекратяването на извънредни обстоятелства съгласно чл. 24 от Закона за публичните финанси;

9. анализира рискове, свързани с устойчивостта на публичните финанси.

(2) Мотивираните становища и препоръките на Съвета нямат задължителен характер, но когато Министерският съвет не ги приема, следва да се мотивира писмено. Мотивите се публикуват на интернет страниците на Министерския съвет и на Министерството на финансите.

(3) Мотивираните становища и препоръките на Съвета са публично достъпни и се публикуват на интернет страницата му.

(4) При изпълнение на функциите си по този закон председателят и членовете на Съвета прилагат собствената си експертиза, като имат право да изискват и получават информация от държавните органи.

(5) Председателят и членовете на Съвета нямат право да искат или да приемат указания от Министерския съвет или от други органи и институции.

Раздел III СЪСТАВ

Чл. 7. (1) Съветът се състои от 5 члена, в т.ч. председател, които се избират от Народното събрание.

(2) Мандатът на всеки член е 6 години. Едно лице не може да бъде избрано за член на Съвета за повече от два последователни мандата.

(3) Нов член на Съвета се избира от Народното събрание не по-рано от три месеца и не по-късно от един месец преди изтичането на мандата на съответния член.

(4) Изборът на член на Съвета се осъществява на базата на предварително публично обсъждане в Народното събрание.

(5) Мандатът на член на Съвета се прекратява предсрочно с решение на Народното събрание:

1. при постъпване на писмено заявление от лицето, подадено до председателя на Народното събрание;

2. при трайна невъзможност да изпълнява задълженията си, продължила повече от 6 месеца, или смърт;

3. при установяване, че лицето не отговаря на изискванията на чл. 8, ал. 1 или при възникване на несъвместимост по чл. 8, ал. 2 и 4;

4. когато е извършил съществено нарушение на задълженията си;

5. ако не участва без основателна причина в две или повече последователни заседания на Съвета.

(6) При предсрочно прекратяване на мандат на член на Съвета Народното събрание избира на негово място друго лице за остатъка от мандата.

Чл. 8. (1) За членове на Съвета се избират лица с високи нравствени качества, които имат висше икономическо образование с минимална образователно-квалификационна степен „магистър” и не по-малко от 10 години професионален опит в областта на икономическия анализ и/или управлението на публичните финанси.

(2) За членове на Съвета не могат да бъдат избирани лица, които:

1. са осъждани за умишлено престъпление от общ характер;

2. са лишавани от правото да заемат определена държавна длъжност или да упражняват определена професия или дейност;

3. са били членове на изпълнителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, когато то е прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;

4. през последните 5 години, предхождащи датата на решението за обявяване на банка в несъстоятелност, са били членове на неин управителен или контролен орган.

(3) За членове на Съвета могат да бъдат избирани и лица с чуждо гражданство, при спазване на изискванията по ал. 1 и 2.

(4) Член на Съвета не може да заема длъжност в държавни или общински органи, както и да извършва политическа или друга дейност, които засягат независимостта му.

(5) След избирането им членовете на Съвета полагат пред Народното събрание следната клетва: „Кълна се като член на Фискалния съвет да спазвам и да се ръководя от Конституцията и законите на Република България и интересите на държавата и да бъда независим в действията си. Заклех се.”

Раздел IV ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА

Чл. 9. Заседанията на Съвета се свикват от председателя му по негова инициатива или по инициатива на всеки един от членовете му.

Чл. 10. Председателят на Съвета:

1. представлява Съвета;
2. информира обществеността за становищата и препоръките на съвета;
3. насрочва и ръководи заседанията на Съвета;
4. ръководи административно дейността на Съвета;
5. представя пред съответните органи становищата по чл. 6, ал. 1;
6. представя годишен доклад за дейността на Съвета пред Народното събрание в срок до края на месец февруари на следващата година.

Чл. 11. (1) Съветът се произнася с решения за одобрение на мотивирани становища и/или препоръки.

(2) Решенията по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на Съвета в 7-дневен срок от приемането им.

Чл. 12. (1) Съветът заседава, когато присъстват най-малко 2/3 от неговите членове.

(2) Решенията на Съвета се вземат с мнозинство повече от половината от всички негови членове. Съветът не може да взема решения неприсъствено.

(3) Не се допуска въздържане от гласуване.

(4) На заседанията на Съвета могат да присъстват и външни лица по покана на неговия председател.

Чл. 13. (1) Съветът може да получава оценка за дейността си от други независими органи за фискално наблюдение на всеки три години.

(2) Оценката по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Съвета и се изпраща до председателя на Народното събрание за информация.

Чл. 14. Съветът приема правила за работата си, които се публикуват на интернет страницата му.

Чл. 15. (1) Организационно-техническото и експертно обслужване на дейността на Съвета се осъществява от трима експерти в администрацията на Народното събрание, отговарящи на изискванията, определени в правилата по чл. 14.

(2) Дейността на Съвета се финансира от бюджета на Народното събрание, като средствата се посочват като разходи в отделна функционална област.

Чл. 16. (1) Председателят и членовете на Съвета получават възнаграждение за участие в заседанията на Съвета, равно на три минимални работни заплати за едно заседание, но общо за месец не повече от три средномесечни заплати на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общественения сектор, съобразно данни на Националния статистически институт.

(2) Възнагражденията по ал. 1 се изплащат от бюджета на Народното събрание.

Глава трета **АВТОМАТИЧНИ КОРЕКТИВНИ МЕХАНИЗМИ**

Чл. 17. (1) Създават се автоматични корективни механизми по смисъла на чл. 23, ал. 3 от Закона за публичните финанси, които имат за цел коригиране на възникнало значително отклонение от средносрочната бюджетна цел за структурния дефицит или от стъпката за постигането ѝ съгласно Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ, L 209, 02/08/1997).

(2) Автоматичните корективни механизми по ал. 1 обхващат изготвянето, приемането и прилагането на корективен план.

Чл. 18. Наличието на значително отклонение от средносрочната бюджетна цел за структурния дефицит или от стъпката за нейното постигане се установява от един или повече органи, както следва:

1. Европейската комисия съгласно разпоредбите на чл. 6 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики;
2. министъра на финансите в рамките на бюджетния процес;
3. Съвета съгласно чл. 6, ал. 1, т. 7 - при спазване разпоредбата на чл. 6, ал. 2.

Чл. 19. (1) При значително отклонение от средносрочната бюджетна цел или от стъпката за постигането ѝ министърът на финансите в срок до два месеца от установяване на отклонението изготвя и внася за одобряване от Министерския съвет корективен план.

(2) В случай, че корективният план предвижда мерки, свързани с правомощия на Народното събрание, Министерският съвет внася плана за приемане в Народното събрание.

Чл. 20. Корективният план по чл. 19 включва следните елементи:

1. периода на корекция, който може да бъде до две последователни бюджетни години след годината, в която е установено наличието на значително отклонение;
2. средногодишното подобрене на структурния баланс в размер най-малко от 0.5% от брутният вътрешен продукт за периода на корекция;
3. приходните и разходни корективни мерки, подробно описани по вид и размер и количествена оценка на въздействието им върху подсекторите на сектор „Държавно управление“.

Чл. 21. Мерките в корективния план трябва да водят до постигане на средносрочната бюджетна цел в срока, определен преди установяване на отклонението от нея или от стъпката за постигането ѝ.

Чл. 22. Корективният план следва да отчита препоръките за преодоляване на значителното отклонение от средносрочната бюджетна цел или от стъпката за постигането ѝ, отправени към България съгласно Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики.

Чл. 23. (1) Изпълнението на корективния план може да бъде временно преустановено при наличието на извънредно обстоятелство по смисъла на чл. 24, ал. 3 от Закона за публичните финанси, без това да излага на риск устойчивостта на публичните финанси в средносрочен план.

(2) При прекратяване на обстоятелствата по ал. 1 министърът на финансите, при необходимост, внася за одобряване от Министерски съвет ревизиран корективен план. В случаите по чл. 19, ал. 2 Министерският съвет внася в Народното събрание за приемане ревизирания корективен план.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Съветът разработва и приема методология, съдържаща обективни критерии за целите на становищата си относно официалните макроикономически и бюджетни прогнози, както и критерии за установяване на значително отклонение на показателите в макроикономическите прогнози от отчетните данни. Критериите се публикуват на интернет страницата на Съвета.

§ 2. С този закон се въвеждат изискванията на Дял III от Договора за стабилност, координация и управление в Икономическия и паричен съюз, съставен на 2 март 2012 г. (ДВ, бр. 11 от 2014г.), ратифициран със закон (ДВ, бр. 106 от 2013г.) и на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите-членки (ОВ, L 306/41 от 23 ноември 2011 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.